

proză într-un joc dinamic, permanent controlat de grija caracterizării prin gest și nuanță vocală. Mircea Surdu, în Păcală, se remarcă prin disimulata prezență a eroului, accentul satiric obținându-se din plin.

Remarcabilul scenograf pentru scena mică Eustațiu Gregorian a tradus plastic, în decor și în măști, universul anecdotelor. Ironia, sugerată în chipuri și cadre, spiritualizează și ea spațiul de joc, integrând actorii în lumea poveștii fără vîrstă.

■ PRINȚESA MAJOLENKA

de Jan Romanovsky

Tributar metodei de la scoate efecte ironice sau satirice din coruperea schemelor clasice de basm, introducînd elemente și aluzii contemporane, acest text din literatura cehă pentru teatrul de păpuși găsește și la micii neștri spectatori întreaga audiență. Dacă Irka Doleček, bucătarul, o iubește pe prințesa Majolenka, fata regelui Butoiaș, dacă Vrăjitoarea și Vrăjitorul sînt, prin fapte, mai mult sau mai puțin agreabili, importante nu-s atît peripețiile, cunoscute de aiurea în n variante, ci umorul obținut prin mișcarea eroilor de poveste într-o lume familiară copiilor. Vrăjitoriile sînt parodice, fraternizările cu sala, copleșitoare pentru ambii parteneri. Regia lui Horia Davidescu și scenografia lui Eustațiu Gregorian au conlucrat la armonizarea unui spectacol de umor simplu, accesibil. A fost și meritul celor doi prezentatori, Lidia Crețu și Mihai Brumă-Uzeanu, de

„Păcală în satul lui“: în decor și în măști, universul anecdotelor

a crea impresia de joc, de a ciștiga copiii, prin confidențe măgulitoare și antrenante. O prezență de calitate excepțională: costumul și masca Vrăjitorului (Mircea Surdu-voce; Rodica Dimitrescu-personaj). În genere, plastica măștilor exprimă grotescul ilar, la „negativi“ (deosebit de simpatici prin tratamentul literar al persiflării!), și suavul, la cuplul de îndrăgostiți (cam schematic, totuși, în expresie infantilă). Adriana Stamate, Dan Dumitrescu, Alexandra Davidescu, Vsevolod Vrabie, Rodica Tudoroiu, Ivona Rudeanu, animatori și actori, dau personalitate unui spectacol viu, în care ironia și lirismul educă, la micii spectatori, plăcerea magicului joc.

Ionuț Niculescu

OASPEȚI DE PESTE HOTARE

TEATRUL „DRAK“ DIN HRADEC
KRALOVE — R. S. CEHOSLOVACĂ

Am văzut prîmul spectacol al Teatrului „Drak“ în vara lui 1974, la Chrudim, cu prilejul Festivalului internațional al marionetiștilor. Într-o sală mare și neprietenoasă, cocoțati pe mese și pe bănci improvizate, peste o mie de oameni, veniți din toate colțurile lumii, priveam atenți la miracolul ce se înfiripa sub ochii noștri: doi interpreți-animatori minuiiau, vorbeau, cîntau, jucau

și dansau în cîteva zeci de roluri: era spectacolul *Eulenspiegel*, pe un text de Jiri Bartek.

Cei doi interpreți poartă costume de epocă, iar spectacolul reconstituie jocul artiștilor de bilci de altădată. Decorul este alcătuit din reliefuri de lemn inspirate din sculptura gotică, iar păpușile, pe tijă, simplu articulate, au chipuri brutale și grotesti. Minuitorii animă marionetele „la vedere“, demonstrînd simplitatea, dar și dificultățile alcătuirii unei mișcări, împletirea perfectă a gestului cu vorba. Total este deconspirat: artiștii nu mai fac un secret din arta lor,

Matej Kopecky și Vera Ricarova însuflind marionetele în spectacolul „Eulenspiegel“

iar paravanul, podul scenei, au dispărut. Când un fir mai încăpăținat se încurcă, minuitoarea Vera Ricarova face un semn de seuză, zimbînd ușor, apoi descurcă firul și spectacolul continuă. Vocile sună perfect și aparțin personajelor, deși fiecare joacă zeci de roluri. Ritmul este viu, neobosit, iar grădătoarea personajelor dovedește atență și răbdătoare căutare. Și, totuși, nota de cald lirism pe care o degajă acest spectacol devine pecetea întregii sale producții artistice.

Deși stilul este unitar, spectacolele nu se aseamănă. Modalitatea deconspirării este alta, de fiecare dată, în funcție de piesă, de autor, de atmosfera fiecărui text. Astfel, întreg decorul spectacolului *Cenușăreasa* este alcătuit din mobilă grea, de epocă, principala piesă fiind un dulap-bufet, în fundal, ale cărui uși se deschid, se scot, se înlocuiesc, devenind spații de joc neașteptate, dar funcționale. Păpușa este ținută „la vedere“, mînuită în fața spectatorilor, în timp ce pe chipul artistului poți citi sentimentele eroilor, alături de masca imobilă a marionetei. Pentru a sublinia o idee, pentru a sugera o stare emoțională, orice mijloace sînt bine-venite. Scena balului, la curte, este redată prin umbrele ce apar pe geamurile mate ale dulapului, porumbii se învîrt molcom pe scheletul unui gramofon transformat, iar crainicul regelui este o jucărie mecanică, ce imprimă personajului mișcări stereotipe. Dar lirismul este prezent și aici.

Acest gust pentru reconstituirea atmosferei de epocă se poate vedea cel mai bine în spectacolul *Cum s-a însurat Petrușka*, c „comedie cu păpuși după vechi motive rusești de teatru de bîlci“. De la intrarea în sală a interpreților, la modul în care soliciță, cu fărfaia, cite un bănuț fiecărui specta-

de la perfecta îmbinare a gestului interpretului cu cel al păpușii, la verva gălăgioasă a „artiștilor de bîlci“, care joacă alături de marionetele lor, totul vine să dea unitate de stil spectacolului.

În spectacolul *Cum se cîntă la orice*, păpușile au dispărut cu totul. În cele citeva scene din care este compus spectacolul, singurele „păpuși“ sînt două panglici înnodate, care sugerează, într-o convenție arbitrară, donă muște. În schimb, toate obiectele se anină, cîntă, umblă, vorbesc. Un pian, dat afară de la cinematograful odată cu apariția filmului sonor, o pornește pe străzi și își cîștigă simpatia agenților de circulație. Interpreții au vervă, cîntă la cele mai năstrușnice instrumente, bat în tobe și în alte obiecte care pot produce zgomote, cîntă, dansează, improvizază.

Directorul teatrului, Jan Dvorak, format la aspra și prestigioasă școală a lui Josef Skupa, imprimă bun-gust și disciplină întregului teatru, iar regizorul Josef Krofta, care semnează toate spectacolele, asigură unitate de stil într-o risipă de fantezie aproape derutantă. Interpreți ca Matej Kopecky (descendentul celei mai vechi dinastii de păpușari cehi), Vera Ricarova, Libuse Bogostova, Jan Pilar, Zdenek Riha, Jiri Vysohlid, Mirka Kostřabova, Jana Cernikova, Jindra Zidlicka, Vladimir Marek și mulți alți marionetiști de foarte bună profesionalitate își manifestă fantezia creatoare, pusă în slujba întregului colectiv. Cunoscut într-o serie de țări, în care a efectuat turnee, Teatrul „Drak“ din Hradec Kralove și-a cîștigat stima și simpatia publicului românesc.